

Edukacijska radionica „Building Digital Skills and Literacies for Museums and Digital Archives“

Sunčana Franić

Digitalne vještine u sektoru kulturne baštine važan su aspekt rada u baštinskim ustanovama koje doprinose razvoju kvalitetnog digitalnog sadržaja i digitalnih usluga. Prema Indeksu digitalnoga gospodarstva i društva (DESI) za 2019., Hrvatska je rangirana na 20. mjestu među zemljama članicama EU i do sada nema razrađenu sveobuhvatnu strategiju digitalnih vještina. Danas su digitalne vještine visoko na listi prioriteta agendi EU-a jer je prepoznato da su u digitalnom društvu digitalne vještine neophodne, no da u praksi često postoji jaz gdje određeni sektori zaostaju te da je potrebno doprinijeti boljim digitalnim kompetencijama u svim sektorima i svim europskim zemljama.

Kao doprinos razvoju digitalnih kompetencija u kulturnom sektoru u Hrvatskoj, Odjel za kulturu i komunikacije Instituta za razvoj i međunarodne odnose (IRMO) organizirao je radionicu pod nazivom „Building Digital Skills and Literacies for Museums and Digital Archives“ koja se održala u Zagrebu od 20. do 22. studenog 2019. uz sudjelovanje 22 polaznika iz hrvatskih baštinskih i akademskih ustanova. Radionica je organizirana u sklopu projekta „Digitalne kompetencije za baštinski sektor u Hrvatskoj“ (D-CULT), koji je financiralo Ministarstvo kulture RH, a organizirana je u suradnji s partnerima iz Velike Britanije – Culture24 koji imaju bogato višegodišnje iskustvo u organizaciji i moderiranju sličnih radionica za muzejske i arhivske ustanove u Velikoj Britaniji i drugim europskim zemljama. Uz Ministarstvo kulture, podršku radionici pružili su i Veleposlanstvo Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sj. Irske u Republici Hrvatskoj, British Council u Hrvatskoj, Sveučilište u Zagrebu, ICARUS Hrvatska, DARIAH-HR i Muzejski dokumentacijski centar.

Polaznici radionice u prostoru Sveučilišta u Zagrebu

Fokus radionice bio je na gradnji digitalnih vještina i digitalne pismenosti među kulturnim djelatnicima u području baštine (muzeji, arhivi i knjižnice) koje su im potrebne za razvoj kvalitetnog digitalnog sadržaja i usluga.

Naglasak radionice bio je na aktivnoj participaciji sudionika te na grupnom radu i raspravama. Kroz trodnevni rad hrvatski djelatnici u kulturi dobili su mogućnost steći neka potrebna znanja iz područja digitalnih vještina koja mogu unaprijediti načine komuniciranja s postojećim i novim korisnicima putem digitalnih mreža. Digitalna pismenost uključuje različite vrste znanja i iskustva, a cilj je radionice bio navesti sudionike da svojim digitalnim projektima pristupe iz nekih novih perspektiva.

Tijekom triju intenzivnih dana radilo se na dubinskom razumijevanju digitalnih alata, kanala, sadržaja i ponašanja korisnikau najširem smislu. Isticala se primjerice važnost razlikovanja pristupa u radu između logike ponude

(supply) i potražnje (demand), čija uravnoteženost utječe na uspjeh digitalnih projekata. Na kulturnim je djelatnicima koji razvijaju svoje digitalne projekte da pokušaju shvatiti potrebe i ponašanje njihove publike, kao i da razmišljaju u okvirima interesa posjetitelja i njihove motivacije. Kada muzeji i baštinske institucije nauče više o profilima svoje publike, mogu početi razvijati strategiju privlačenja većeg broja posjetitelja.

Prezentacije i rasprave poticale su sudionike da promijene način na koji gledaju na vezu publike i digitalnog sadržaja i da shvate povezanost razumijevanja i privlačenja publike koja koristi digitalne kanale. Kako bi se postigla digitalna zrelost baštinske ustanove, nije potrebno biti usredotočen na uporabu vrhunske tehnologije nego je ključ u tome da se djeluje na pametan i održiv način. Jedan od načina da kulturne ustanove taj cilj postignu je da što više uče o svojoj publici i razmišljaju o tome je li njihovo djelovanje prilagođeno svrsi (fit for purpose), da propituju svoje digitalne projekte i da

Digital Pathways

Culture24

Museum Crush

Our collaborative storytelling platform, helping museums share their collections' stories... ▷

Show Me

Collections, games, videos, stories and places to go for children aged 7-12 and their teachers.... ▷

VanGo Yourself

We give the selfie generation a platform to recreate famous paintings for fun and fame.... ▷

Dio digitalnih aktivnosti i platformi na mrežnoj stranici Culture24

se upitaju kome su oni točno namijenjeni. Razumijevanje publike ustvari znači prepoznavanje tipova posjetitelja, njihovih interesa, motivacija, ponašanja i konteksta u kojem se nalaze.

Poželjno bi bilo da AKM ustanove i kulturni djelatnici razmišljaju o zbir-kama kao o resursima znanja koje posjeduju i da budu vođeni potražnjom publike, a za to ju je potrebno bolje razumjeti i pobliže odrediti. U tome im može pomoći eksperimentiranje u radu, kako bi otkrili prilike i izazove, kao i istražili ostvarivost ideja. Vrijednost razmišljanja o ostvarenju ideje kao o eksperimentu je u tome što se tako lakše može sagledati planiranje budućih projekata, praćenja napretka i procjene uspjeha.

Evaluacije polaznika pokazale su potrebu za ovakvim tipom edukacija kako bi se razvile potrebne digitalne vještine u sektoru kulturne baštine koje doprinose razvoju kvalitetnog digitalnog sadržaja i digitalnih usluga i unaprijedila suradnja na razvoju digitalnih projekata. ■

PUT DO DIGITALNIH VJEŠTINA

Kao dio svojih aktivnosti u pružanju podrške osoblju i volonterima u muzejima i umjetničkim i baštinskim ustanovama u razvoju digitalnih vještina i pismenosti Culture24 nedavno je na svojim mrežnim stranicama predstavio „Digital Pathways“. Radi se o banci resursa za bolje razumijevanje i korištenje digitalnih alata i kanala u slijedećim kategorijama: zbirke, publika, društvene mreže, uključivanje, marketing, analitika, mrežne stranice i studije slučaja. Sadržaji su besplatno dostupni za pregled i preuzimanje na: <https://weareculture24.org.uk/digital-pathways/>.

Osim ovih sadržaja na mrežnoj stranici Culture24 dostupni su i brojni istraživački izvještaji nastali tijekom godina u okviru različitih kulturnih i baštinskih projekata: <https://weareculture24.org.uk/our-research-reports/>.

INFO

Culture24: <https://weareculture24.org.uk/>

IRMO „Digitalne kompetencije za baštinski sektor u Hrvatskoj“: <https://irmo.hr/projects/digitalne-kompetencije-za-bastinski-sektor-u-hrvatskoj/>